

Hélène en Sylvestre bereiden hun gesprekken voor door het thema in gespreksvorm volledig uit te schrijven. De opname gebeurt in één keer en blijft volledig spontaan waardoor de voorbereidende tekst soms afwijkt van wat er in de video gezegd wordt. Om niets te missen over deze interessante thema's hebben we besloten om de voorbereidingen ook toegankelijk te maken.

Gesprek over de inspiratie als schilder

Hallo Helene,

Hallo Sylvestre.

Helene, in onze vorige video hebben we de tijd genomen om een beetje uit te leggen wat die beroemde techniek van de gebroeders Van Eyck nu precies inhoudt. Uiteindelijk nam dat de hele video in beslag en hadden we er zeker nog langer over kunnen praten. We begrijpen dat het een proces is, dat dit proces heel veel dingen met zich meebrengt die vanuit wetenschappelijk oogpunt zeer nauwkeurig zijn. En dat dit proces verloren is gegaan, door vergetelheid. Maar door een speling van het lot, ondergaat deze techniek, of in ieder geval iets dat sterk op deze techniek lijkt, momenteel een heropleving, onder andere dankzij jou en degenen die jou hebben onderwezen. Maar eigenlijk had ik je uitgenodigd omdat ik het over het fenomeen van de inspiratie wilde hebben en ik denk dat de beste manier is om te beginnen met een citaat uit De Hervonden Boodschap. Onze luisteraars die ons al een tijdje volgen, vragen zich nu vast af wat het verband is tussen wat Helene heeft verteld en De Hervonden Boodschap. Ik heb hier een vers, het is het vers 31 uit boek 22, en dat vers zegt: "Er is slechts één waarachtige KUNST, het is die welke de vrije geest openbaart, die het licht is van het Universum." Helene, kan je ons iets meer vertellen over dit vers?

De vrije geest, ja, dat raakt inderdaad aan de kwestie van inspiratie. Als we naar Cattiaux luisteren, worden we alleen geïnspireerd als we ontvangen, als we in contact komen met deze vrije geest.

Maar hoe komen we in contact met deze vrije geest?

Dat is natuurlijk de vraag. Hoe komen we in contact met de vrije geest? Louis Cattiaux zegt dat de staat van genade een wisselende toestand is, dat deze grillig is en dat het geheim van ware kunst juist ligt in het vermogen om in deze staat van genade te blijven. Dat is natuurlijk allemaal erg mysterieus.

Maar goed, een staat van genade die mij in staat zou stellen om de manifestatie van deze vrije geest te ontvangen. Maar waar komt deze vrije geest vandaan?

Het is duidelijk dat er geen kunst bestaat, geen creatie, zonder voorafgaand idee. Maar waar komt dat idee vandaan? Dat is een vraag die we ons kunnen stellen...

Zeker omdat sommigen wel 1000 ideeën per dag hebben. Ik behoor tot degenen die erg geïnspireerd zijn, maar het zijn zeer vluchtige ideeën die komen en gaan.

Precies. En het is waar dat we elke dag veel ideeën hebben en dat sommige ideeën krachtiger zijn dan andere. We hebben het zelfs over vaste ideeën, enzovoort. Er lijkt dus een hiërarchie te bestaan in deze wereld van het denken, deze subtiele wereld, en dat is precies de vraag. Waar komt het idee vandaan dat echte kunst mogelijk maakt?

Dus je zegt dat dit idee, dit ding dat ons moet inspireren, voortkomt uit een subtiele, verborgen wereld, zelfs een occulte wereld?

Ja, ja, want het is waar dat de wereld van het denken in wezen een zeer subtiele wereld is die niet aan dezelfde wetten gehoorzaamt als de materiële wereld.

Wat bedoel je met 'aan dezelfde wetten'?

De wereld van het denken gehoorzaamt niet aan de wetten van plaats en tijd, zoals bijvoorbeeld in ons materiële leven. Laten we het voorbeeld van een droom nemen: ik kan dromen dat ik een baby ben en meteen daarna een zeer oude persoon, ik kan dromen dat ik in Afrika ben en twee seconden later in België. Het gehoorzaamt niet aan dezelfde wetten van tijd en plaats als onze wereld, dus het is een andere wereld.

Oké. En dus gehoorzaamt deze wereld niet aan de wetten van de materiële wereld. Maar wat zegt de traditie ons over deze wereld?

Wel het is inderdaad interessant om naar de traditie te kijken om te zien wat ze ons vertelt over deze occulte wereld, die voor ons verborgen is. Als we ons verdiepen in Dante's afdaling naar de hel, die langs de hel, het vagevuur en het paradijs gaat. Als we kijken naar de afdaling naar de hel van Aeneas. Als we kijken naar de Bijbel, de Koran of zelfs naar de literatuur die vertelt over de verschijnselen van de Voodoo-cultus of de Macumba, zien we dat deze occulte wereld altijd wordt beschreven als een hiërarchische wereld. Bij Dante zien we dat het om cirkels gaat, maar in boeken over Macumba wordt gesproken over steden, enzovoort. Er is duidelijk een hiërarchie in deze occulte wereld van het denken en volgens de traditie is deze wereld grillig, omdat het de wereld is van het grillige denken, het denken dwaalt af. Maar voorbij deze wereld van het denken, deze occulte wereld, is er wat de Ouden de ether noemden, vandaar het Latijnse woord aeternum, dat eeuwig betekent, en dat is de wereld van de levenden. De wereld van de onsterfelijken die een verheerlijkt lichaam hebben.

Wacht even, wacht even, als ik het goed begrijp, zeg je dat er twee occulte werelden zijn? Een eerste wereld die die van het grillige menselijke denken zou zijn. En dan een tweede occulte wereld die een wereld van onsterfelijken is, of hoe moet ik dat begrijpen?

Zo begrijp ik het ook en dat is in ieder geval wat de traditie ons vertelt, dat er voorbij deze occulte wereld een cirkelvormige oceaan van licht is waar de onsterfelijken zich bevinden, en dat is de ether. En als we de link leggen met dit vers uit de Hervonden Boodschap van Cattiaux: de vrije geest, althans zo begrijp ik het, zou uit de ether komen.

Ah ja, ik begrijp het.

En dus zouden we de vrije geest die zich voorbij de wereld van onze gedachten bevindt, voorbij de wereld van onze natuurlijke gedachten, en die uit een bovennatuurlijke wereld komt, naar ons toe moeten kunnen trekken.

Inderdaad, voorbij de sublunaire wereld, de wereld van de onsterfelijken, de wereld van de geregenereerden.

Ja, een wereld van ongelooflijke kracht, en we zouden deze vrije geest moeten kunnen laten neerdalen, en dat zou het fenomeen van inspiratie zijn.

Maar hoe laten we deze vrije geest neerdalen?

Dat is natuurlijk de hele vraag, maar ik denk dat het al een heel goed uitgangspunt is om jezelf die vraag te stellen, en ik denk dat er geen truc of methode is, maar dat het een kwestie van liefde is, en liefde begint natuurlijk met verlangen, dus volgens mij moet je beginnen met het verlangen, het verlangen om met die vrije geest te communiceren. Dat is al enorm en ik zou zelfs zeggen dat we ons kunnen voorstellen dat we, nou ja, we weten dat we communiceren met de occulte wereld van het denken. We staan noodzakelijkerwijs in contact met deze wereld van gedachten. We hebben dus, zo zou je het kunnen noemen, een orgaan dat ons in staat stelt om in contact te komen met de occulte wereld en dat zou je, ik vind deze term mooi, het orgaan van de intuïtie kunnen noemen. Intuïtie komt van het Latijnse 'intus', wat 'binnenin' betekent, en 'tueri', wat 'kijken' betekent. Het zou dus het orgaan zijn dat ons in staat stelt om naar binnen te kijken of onze zintuigen naar binnen te richten. En dus zouden we dit orgaan moeten kunnen ontwikkelen. Ik weet niet of we dat alleen uit onszelf kunnen, ik betwijfel het. Je moet het zeker ontvangen, want het is een communicerende vat. Je kunt tenslotte liefhebben zonder bemind te worden, maar liefhebben alleen is niet genoeg, je moet ook bemind worden om te kunnen communiceren met de vrije geest. We zijn dus duidelijk afhankelijk van de vrije geest. Maar we kunnen alvast

beginnen door ons naar hem toe te keren. En te ontwikkelen wat we het intuïtieve orgaan zouden kunnen noemen. Maar ik denk dat je daarvoor alvast het verlangen moet hebben, je moet het willen. En dan kun je om inspiratie vragen. Louis Cattiaux zei dat hij het proces van de gebroeders Van Eyck had kunnen reconstrueren door te mediteren op de teksten van de meesters van de Middeleeuwen en de Renaissance. En dus ja, men zegt dat het gebed de zwakheid van God is. Ik zie dan ook niet in waarom het niet ook de zwakheid van de grote meesters uit het verleden zou zijn. Laten we hen om inspiratie vragen en de vrije geest bidden om ons te inspireren. Ik denk dat dat het beste is wat we kunnen doen, en als we ons daarop richten, als we die intuïtie proberen te ontwikkelen, dan denk ik dat dat tot eenzaamheid zal leiden, omdat dat alleen ver weg van de drukte van de wereld kan gebeuren. En Cattiaux, dat is ook interessant, zegt: om echt met de vrije geest te kunnen communiceren, moeten we ons ego hebben afgebroken. Je moet alles hebben losgelaten, de drijfveren van het ego moeten zijn gebroken.

En ik kom even terug op wat je zei over dit orgaan, want dat doet me denken aan een uitspraak van Jezus die zegt: ze hebben ogen, maar ze zien niet, ze hebben oren, maar ze horen niet. Het is alsof onze zintuigen naar buiten gericht zijn en daardoor niet waarnemen wat er binnenin gebeurt, een innerlijke ervaring. Terwijl onze zintuigen naar binnen gericht zouden kunnen zijn en op dat moment een ervaring waarnemen die we ... esoterisch zouden kunnen noemen, dat wil zeggen die zich binnenin afspeelt? En dat intuïtie misschien een manier is om een orgaan te trainen dat ons in staat stelt waar te nemen wat er in ons gebeurt?

Precies. Ik weet niet of we dat zelf kunnen trainen.

Ja, maar zoals je al zei, als we dat willen, is dat toch al niet slecht?

Ja, het begint in ieder geval met een verlangen, en het is al veel om je daarvan bewust te zijn, om een bewust verlangen te hebben om geïnspireerd te worden. Ik denk dat dat het begin is.

Precies. En om terug te komen op de openingszin, op die vers, de manifestatie van de vrije geest, dat zou als het ware het onsterfelijke, goddelijke deel zijn, of ik noem het even goddelijk, maar dat we misschien kunnen vergelijken met de ziel, met Osiris. Kortom, met het deel van God dat op een bepaald moment dit orgaan raakt en waaraan we ruimte geven?

Precies, en ik geloof trouwens dat deze vrije geest erom vraagt om deze ruimte, deze maat te ontvangen. Er is trouwens een vers in de Hervonden Boodschap dat zegt: "Inspiratie zonder actie is machteloos, en actie zonder inspiratie is blind."

Ah ja.

En beide samen maken het werk in deze wereld volmaakt. Ik geloof dat dat het einde van het vers is, maar ik ben er niet zeker van.

Ik heb begrepen dat Cattiaux zelf, zoals je zei, ook het proces had gevonden door te mediteren over de oude meesters, en dat hij dat ook had gedaan met betrekking tot de Hervonden Boodschap, dat hij zich uiteindelijk had laten inspireren. Want als ik het goed begrijp, is het de vrije geest die alles heeft gedaan, en hij heeft, hoe zal ik het zeggen... In ieder geval heeft hij het laten gebeuren, maar hij heeft zich laten inspireren door tal van meesters uit verschillende tradities: de Koran, de Tao Te King...

Ja, hij heeft zich aangeboden als een receptakel, ja, van de vrije geest. Ja, dat is echt het fenomeen van inspiratie.

En je zei: je moet het verlangen en erom vragen. En jij, verlang je het en heb je erom gevraagd?

Maar in ieder geval, ja, ik verlang het, en ik bid, de vrije geest natuurlijk, om mij te inspireren. En ik geloof en hoop dat hij me leidt, natuurlijk.

En heb je al eens gebeden tot een oude meester?

Ja, voor elk schilderij bid ik. Natuurlijk bid ik en vraag ik de vrije geest om me te inspireren. Ik pretendeer niets, maar dat is in ieder geval wat ik doe. Ik heb zelfs een brief geschreven aan Pieter Bruegel, waarin ik hem bedank voor de erfenis die hij ons heeft nagelaten en hem vraag om ons ook inspiratie te schenken, ja.

Kom op, wil je ons die brief geven? We zullen hem in het Nederlands vertalen en beschikbaar stellen voor onze luisteraars en kijkers. Ik wed dat hij erg interessant is. Geweldig, Helene, bedankt. Ik denk dat we hiermee het onderwerp inspiratie hebben aangesneden en dat we het verband beginnen te zien tussen deze techniek en de Hervonden Boodschap, en in ieder geval Louis Cattiaux, die zelf schilder was en over wie we de volgende keer wat meer zullen vertellen, denk ik, want we zijn nog niet klaar. Maar we zijn aan het einde van deze video gekomen en zoals gewoonlijk trekken we eerst een vers, dus deze keer zal ik dat doen, als je het goed vindt.